

ANTI-PESTBELEID - Stappenplan pesten

1. Inleiding

We vinden het belangrijk dat alle kinderen zich op school goed voelen. Daarom willen we actief werken aan een positief en veilig leer- en leefklimaat in een krachtige en gezonde leer- en leefomgeving. Jammer genoeg kunnen we conflicten en pesten nooit helemaal wegdenken en is het belangrijk om te anticiperen op dit probleem met een krachtig beleid.

Wij keuren pesten niet goed en via dit stappenplan hopen we dat alle partijen (school, leerlingen, ouders) weten hoe te reageren als een pestprobleem zich voordoet om zo een aangename leer –en leefruimte te creëren voor iedereen.

2. Plagen of pesten?

Plagen	Pesten
Is onschuldig en gaat vaak samen met humor.	Bewust iemand kwetsen en kleineren/vernederen.
Is tijdelijk.	Gebeurt herhaaldelijk, stopt niet meteen.
Speelt zich af tussen gelijken.	Dominerend gedrag.
Is te verdragen.	Gebeurt met het doel te kwetsen.
Meestal één tegen één.	Een groep zoekt meestal één slachtoffer.

2.1. Wat verstaat onze school onder pestgedrag?

Pesten is het herhaaldelijk en langdurig uitoefenen van geestelijk en/of lichamelijk geweld door één of meer personen met de bedoeling het slachtoffer te kwetsen, te benadelen of schade te berokkenen. Slachtoffers hebben in deze situatie weinig tot geen verweer (machtsonevenwicht).

Pesten heeft vaak een sociale functie: het pestgedrag is betekenisvol voor de groep waarin het gebeurt. Pestkoppen zijn op zoek naar populariteit en status. Vaak stopt het pesten als de groepssteun wegvalt.

Pesten gebeurt op veel manieren: direct of indirect pesten, verbaal pestgedrag, cyberpesten, ...

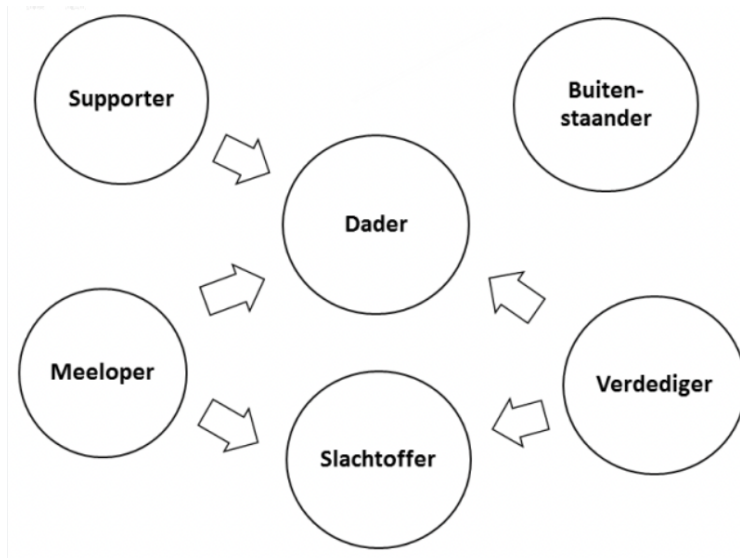
2.2. Cyberpesten of digitaal pesten

Onze leerlingen maken meer en meer gebruik van sociale media. Deze hebben zeker hun waarde, maar kunnen ook negatief ingezet worden. Het is altijd veiliger om een oogje in het zeil te houden wanneer uw kind hiervan gebruik maakt.

Cyberpesten is pesten via de gsm of het internet: iemand beledigende of bedreigende mails of berichten sturen, roddels verspreiden, inbreken in een computer, iemand uitsluiten in chatgroepen, enz... .

Cyberpesten gebeurt op een sluwere manier dan het klassieke pesten. Het stopt niet, het gaat verder buiten de schoolmuren. Kinderen voelen zich nergens meer veilig, ook thuis niet! Als er thuis enige vorm van cyberpesten opgemerkt wordt met kinderen van de school, willen we dit als school niet negeren en hiermee aan de slag gaan. We vragen dan wel om bewijsmateriaal mee te nemen (sms'jes bewaren, printscreens van het computerscherm, ...)

3. De rollen in een peetsituatie

4. Signalen herkennen van slachtoffers en pesters

4.1. Mogelijke signalen van slachtoffers:

- verandert het gedrag (stil en teruggetrokken of net agressief), soms is er een terugval (duimen, bedplassen, ...)
- minder gemotiveerd
- verslechterende schoolresultaten
- staat letterlijk alleen, heeft geen (goede) vrienden, gaat niet naar feestjes, brengt niemand mee, wordt als laatste gekozen
- klaagt herhaaldelijk over buik- of hoofdpijn of misselijkheid
- slaapt slecht(er), heeft plots nachtmerries
- lijkt ongelukkig of depressief
- staat onder stress, is in paniek
- heeft (minder) zelfvertrouwen, durft niets alleen
- vermijdt de groep of de speelplaats
- neemt 'onlogische' wegen om zich te verplaatsen
- angsten over school of alleen zijn, vooral na het weekend of vakantie
- verandert het eetpatroon
- zoekt 'veilige' plekken op (in de buurt van leerkrachten, veel passage, ...)
- heeft regelmatig kapotte spullen of onverklaarbare verwondingen

4.2. Mogelijke signalen van pestkoppen:

- weigert om met bepaalde mensen samen te werken
- zet zich af tegen de groep, speelt de baas
- pikt er snel zwakke plekken uit
- kan zich moeilijk inleven in anderen
- aanvaardt moeilijk regels en grenzen
- reageert vaker impulsief en agressief
- signalen van een dubbelleven: in de buurt van autoriteit is er niets aan de hand, op onbewaakte momenten misdraagt het kind zich

5. Adviezen naar ouders

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking. Toch moet iedere partij waken over haar eigen grenzen. Het kan nooit de bedoeling zijn dat ouders op school (en ook niet aan de schoolpoort of op de weg naar school of thuis) eigenhandig het probleem willen oplossen.

- Advies 1

Indien je erachter komt dat je kind zijn problemen niet durft te melden op school, probeer je kind dan toch te stimuleren om naar de leerkracht toe te stappen, de 'pestbrievenbus' te gebruiken of te mailen naar ikmoetietszeggen@gmail.com.

- Advies 2

Als dit niet lukt, neem je zelf best contact op met de school. Je kan als ouder steeds terecht bij de klasleerkracht, de zorgcoördinator, de zorgleerkrachten en/of directie.

- Advies 3

Blijf thuis tijd maken om met je kinderen over het probleem te praten en laat hen duidelijk aanvoelen dat je achter de aanpak van de school staat. Geloof samen dat er een eind aan het pesten zal komen.

- Advies 4

Tracht door gerichte vragen te stellen de situatie zo goed mogelijk in te schatten. Er zijn steeds verschillende partijen met elk hun eigen verhaal.

- Advies 5

Geef als ouder zelf het goede voorbeeld. Praat erover en stimuleer je kind om voor zichzelf en anderen op te komen, op een positieve manier.

- Advies 6

Bespreek ook de gevolgen van pestgedrag en laat duidelijk je afkeuring blijken. Reageer positief op elke gedragsverbetering, hoe miniem ook.

6. Aanpak in onze school

Stap 1: algemene aanpak

A: Preventieve aanpak voor plagen en pesten op klas en -schoolniveau

- Bij het begin van het schooljaar maakt elke leerkracht met de leerlingen klas- en schoolafspraken. Een belangrijke afspraak is dat onze school een plaats is waar iedereen erbij hoort en waar pestgedrag niet thuishoort.
- In dit gesprek wordt duidelijk gemaakt dat leerlingen altijd bij de klasleerkracht en de zorgleerkrachten terecht kunnen met hun

problemen. Melden is niet hetzelfde als klikken. Alle leerlingen zijn verantwoordelijk om een pestprobleem aan te kaarten. Kinderen die dit liever anoniem doen, steken onopgemerkt een briefje in de brievenbus of sturen een mail naar ikmoetietszeggen@gmail.com.

- In de loop van het schooljaar worden verschillende klas- en schoolactiviteiten georganiseerd waarbij veel aandacht gaat naar een goede groeps sfeer. We denken hierbij aan daguitstappen, sportdagen, crea-dagen, extra-muros activiteiten, klasfeestjes, vieringen, klasoverschrijdende themaweken, ...
- Lichamelijk en verbaal geweld worden niet getolereerd. Leerlingen krijgen een time-out wanneer ze met opzet iemand bezeren.

B: Preventieve aanpak voor cyberpesten

- Geef nooit persoonlijke informatie door op het internet zoals je achternaam, adres, telefoonnummer of gegevens van onze school zonder toestemming van de juf of meester.
- Voor e-mail geldt ook het briefgeheim maar omdat meesters en juffen verantwoordelijk zijn voor jou mogen ze je e-mails die je vanop school verstuurt, bekijken.
- Je gebruikt het mailadres van de school enkel voor schoolse opdrachten.
- Chatten op school is niet toegestaan. Dat mag alleen als de juf of meester opdracht geeft om te chatten.
- Als je chat, gebruik je steeds een taal waarbij de ontvanger zich goed voelt.
- Als je boodschappen ontvangt waarbij je je niet prettig voelt, vertel je dit onmiddellijk aan de juf of meester.
- Maak nooit afspraken met iemand die je "online" op het internet hebt ontmoet! Je weet immers niet wie deze persoon is en wat zijn/haar bedoelingen zijn, ook al is hij/zij heel vriendelijk.

Stap 2: afspraken bij kleine ruzies

Wanneer leerlingen ruzie maken over kleinigheden moeten ze aan elkaar kunnen duidelijk maken dat er een einde moet aan komen.

Dit volgens het 'STOP – stappenplan' of 'conflicten oplossen-poster'. (zie speelplaatswerking)

Stap 3: afspraken bij kleine aanhoudende ruzies of peestsituaties

1. Wanneer deze kleine ruzies herhaaldelijk voorvallen, wordt dit aan een leerkracht of een zorgleerkracht gemeld.
2. De leerkracht/zorgleerkracht houdt eerst een gesprekje met de leerling in kwestie.
3. Daarna worden de betrokken partijen samengebracht, en wordt er besproken wat er precies gebeurd is.
4. In dit gesprek wordt er ook gezocht naar een mogelijke oplossing voor het probleem en/of een manier om het goed te maken.
5. De twee betrokken partijen proberen hun oplossing toe te passen.
6. Na een afgesproken periode volgt er een herstelgesprek.

Stap 4: afspraken bij hardnekkige peestsituaties

Bij hardnekkige peestsituaties starten er gesprekken tussen leerkrachten/zorgcoördinatoren en alle betrokken partijen. Hiervoor gebruikt de school het stappenplan van de no-blame aanpak.

No-Blame aanpak

De no-blame aanpak is een niet bestraffende probleemoplossende methode om pestgedrag aan te pakken.

De verantwoordelijkheid voor het pestprobleem wordt bij de groep gelegd. De pester(s), de meelopers en een aantal neutrale medeleerlingen worden samengebracht en gaan op zoek naar mogelijke oplossingen.

Deze aanpak heeft niet tot doel de feiten in vraag te stellen; evenmin wordt de pester beschuldigd of gestraft. De groep krijgt de verantwoordelijkheid een aantal voorstellen te doen om het negatieve gevoel bij het slachtoffer weg te nemen of te verminderen.

Op die manier wil men de empathie van de pester en de medeleerlingen aanwakkeren.

De methode bestaat uit **7 stappen**.

- Stap één: gesprek met het slachtoffer
- Stap twee: gesprek met de dader(s)
- Stap drie: het probleem duidelijk maken
- Stap vier: de verantwoordelijkheid verdelen
- Stap vijf: de dader(s) naar ideeën vragen
- Stap zes: de verantwoordelijkheid op de dader(s) overdragen
- Stap zeven: evaluatie

In deze fase wordt de directie op de hoogte gebracht. De zorgcoördinator, leerkracht of directie (in uitzonderlijke situaties) brengen de ouders op de hoogte van het probleem.

Stap 5: afspraken bij niet opgeloste peestsituaties

In deze fase wordt de klassenraad samengebracht en wordt er besproken welke volgende acties er verder genomen zullen worden.

Leerkrachten, ouders en andere betrokkenen worden op de hoogte gebracht van deze acties.

Stap 6: inschakelen van externen

Indien het pesten blijft voortduren, wordt het CLB ingeschakeld voor verder onderzoek.

Het CLB wordt ook ingeschakeld indien er op klasniveau moet gewerkt worden rond groepsdynamiek.